

Відомості про членів експедиційного загону

Роботи виконали члени гуртка «Юні етнографи-краєзнавці» Млинівського центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді Млинівської селищної ради Рівненської області

1. Мельничук Денис
2. Посільська Іванна
3. Драченко Назар
4. Карпець Катерина
5. Демидюк Анастасія
6. Кісільчук Валерія
7. Гавриленко Віктор
8. Лотоцький Женья
9. Мельничук Мар'яна

Керівник: Кісільчук Ірина Анатоліївна.- керівник гуртків Млинівського центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді Млинівської селищної ради Рівненської області

Тел. (03659) 6-39-24

Поштова адреса – вул.Пушкіна, 7а, смт. Млинів, Млинівський район,
Рівненська область, 35100

Номер телефону – (03659) 6 39 24

Зміст

Вступ	2
1. Рекреаційні можливості Млинівської ОТГ	5
2. Млинів туристичний	7
3. Опис маршруту	8
3.1.Об’єкт 1. Млинівський краєзнавчий музей	8
3.2. Об’єкт 2. Парк у Млинівському маєтку Ходкевичів	11
3.3. Об’єкт 3. Млинівський державний технолого-економічний Коледж.....	13
3.4. Об’єкт 4. Центральний парк та площа селища.....	14
3.5. Об’єкт 5. Муравицьке городище	16
3.6. Об’єкт 6. Храми, парафія, реліквії	16
3.7. Об’єкт 7. Водна база «Елінг».....	18
3.8. Об’єкт 8. Млинівський пляж	18
3.9. Об’єкт 9. Стадіон «Колос».....	19
3.10. Об’єкт 10. Урочище «Хвороща» - Природоохоронний об’єкт	20
3.11. Об’єкт 11. Садиба О. Рокуня	21
Висновок	22
Список використаної літератури	23
Фотододатки	24

Вступ

Стратегія розвитку будь якої території, насамперед має дві найважливіші цілі: ефективне раціональне використання природного потенціалу та оптимальне вирішення проблем регіонального розвитку.

Серед найважливіших напрямків забезпечення сталого розвитку Млинівської ОТГ може бути відведена туризму.

У регіональному розвитку туризм виступає водночас у трьох видах – як особливий вид послуг, що сприяє відновленню життєвих сил і підвищенню культурно-освітнього рівня населення як сфера праці певної кількості людей і джерело бюджетних надходжень, як специфічний вид природокористування, що конкурує з іншими видами на конкретній території. Особливість туризму полягає в тому, що він сам і його інфраструктура можуть впливати на територіальний розвиток часто не менше традиційних галузей виробничої сфери.

Туристичний сектор у Млинівській ОТГ бажав би бути кращим, як і в більшості громад області. Водночас туризм може й має розглядатися, як один із найважливіших інструментів збільшення зайнятості населення, активізації комплексу галузей, що складають інфраструктуру туризму.

Необхідність пріоритетного розвитку туризму у Млинівській ОТГ пов'язана з її своєрідним положенням. Через територію громади проходить транзитний шлях Чернівці – Брест. Багата культурна історична спадщина, природний потенціал. За насиченістю, різноманітністю природних рекреаційних резервів і перспективами залучення їх до рекреаційної сфери наша громада в Рівненській області належить до громад з високим потенціалом (сумарний бал - 74).

Мета та завдання цієї роботи полягає в тому, щоб показати красу і багатство нашого краю, дослідити рекреаційні можливості нашої громади та розробити туристичні напрями, які можливо розвивати у Млинівській ОТГ, скласти відповідні туристичні маршрути для потенціального гостя Млинова.

Актуальність дослідження зумовлена процесами сьогодення. Туризм став невід'ємною галуззю кожної країни світу, тому що він є одним з найбільш динамічних і прибуткових серед усіх галузей світової економіки, сприяє зміцненню і поширенню економічних, соціальних і культурних зв'язків. Про глобальність та пріоритетність туризму у світовій економіці свідчить те, що на його частку припадає 5% світового ВВП, 6% від загального обсягу експорту, і він забезпечує роботою кожну дванадцятую людину в країнах з розвинутою і зростаючою економікою.

На нашу думку, робота має **практичне значення**. Вона розрахована на педагогів закладів середньої та позашкільної освіти, керівників туристських груп, юних туристів-краєзнавців, а також усіх, кого цікавить активний відпочинок з метою популяризації місцевого туристичного продукту та просування його на всеукраїнський, міжнародний ринок туристичних послуг. Матеріали роботи розміщені на сайті [Млинівського центру туризму](#):

1. Рекреаційні можливості Млинівської ОТГ

Млинівська ОТГ, як адміністративно-територіальна одиниця утворена у грудні 2016 року. Наша громада розташована у південно-західній частині Рівненської області і займає площу 345,67 км з населенням 18583 мешканці. Адміністративний центр – смт. Млинів.

Млинівська ОТГ розташована у межах Волино-Подільської рівнини. Височину розділяють водні артерії великих річок Стиру та Ікви, що протікають по території громади. Є 6 малих річок, одне водосховище та штучні водойми ставки. Клімат помірно-континентальний. Громада багата, передусім, корисними копалинами, серед яких найбільш поширені матеріали: пісок, крейда, вапняки, торф, глина та інші. Їх добувають відкритим способом у Бришанському та Кораблищенському кар'єрах.

За насиченістю різних природних, історичних рекреаційних ресурсів і перспективами залучення їх до рекреаційної сфери Млинівську ОТГ відносять до районів Рівненщини із високим потенціалом, сумарний бал більше 4.

На території Млинівської ОТГ знаходяться пам'ятки архітектури кінця XVIII століття: флігель (офіцина) палацу Ходкевича 1780 року, Млинівська Свято-Покровська церква, яку побудував в 1836-1840 рр. Олександр Ходкевич. Освячено храм на честь Олександра Невського, а в 40-х роках XX ст. церкву переосвячено як Покровську. Під час першої світової війни вона була частково знищена і відбудована в 1927 році.

Млинівська ОТГ багата на історію тих людей, що народилися тут, а також тих, які відвідували наш край в різний час. Це Кирило Транквіліон Ставровецький – відомий учений, просвітитель, друкар; Данило Братковський, який народився в с. Свищів, - відомий український поет, громадський діяч, борець за соціальне і національне визволення українського народу; Онуфрій Мельничук – письменник.

У 1974 році на нашій території побував видатний діяч польського національно-визвольного руху Тадеуш Костюшко; в 70-х роках XIX ст.. –

європейський просвітитель Аарон Перлов, який похований в с. Млинів; в 1881 р. – письменниця, поетеса Леся Українка; в 1915р. – чеський письменник-сатирик Ярослав Гашек, автор всесвітньовідомого твору «Пригоди бравого солдата Швайка» перебував в с. Аршичин; Володимир Лібовицький – всесвітньовідомий балетмейстер, режисер і хореограф, народився в с. Чеські Новини; в 1943р. на Млинівщині побував Платон Воронько – відомий український поет.

На території селища розташований пам'ятник Тарасу Шевченку, меморіал визволителям селища та пам'ятний знак на місці розстрілу борців за Україну.

До державних пам'яток природи місцевого значення належить парк Міклера, пам'ятник садово-паркового мистецтва, який заснований в першій половині XIX ст..

Млинівська ОТГ багата на державні лісові урочища, зокрема:

- «Берещина», Млинівського лісництва (2,7 га) – високопродуктивні букові насадження;

- «Каролінка», Млинівського лісництва (4,3 га) – ділянка букового лісу з наявністю рідкісних лікарських рослин;

- «Хвороща», Млинівського лісництва (50 га) – пам'ятка природи державного значення, ботанічний заказник,

мальовнича ділянка різнопорідного лісу.

До державних заказників місцевого значення належать:

- урочище «Добрятин», вироблена торфоділянка біля с. Добрятин;

- урочище «М'ятин» (159 га).

2. Млинів Туристичний

Млинів - селище міського типу Рівненської області, центр Млинівської ОТГ, що розташований на річці Іква (притока Стиру), за 26 км від залізничної станції Дубно на лінії Здолбунів – Красне. Уперше згадується в XVI столітті. Статус смт Млинів із 1959 року. Площа становить 20,52км, населення становить 8430 осіб.

Млинів – селище, яке вабить до себе туристів своєю гармонійною красою природи, цікавими історичними пам'ятками, несподіваними історіями та містичними легендами.

За народними переказами назва походить від слова «млин». Зручне поселення давало йому змогу мати декілька водяних млинів. Приїжджі після перебування в населеному пункті пізніше ділилися враженнями: «О, скільки там млинів!». Від похідної множини й утворилася назва топоніма – Млинів.

Селище над Іквою володіє унікальними архітектурними, культурними та природними об'єктами.

Отож, відкривайте з нами Млинів для себе!

Перша письмова згадка про Млинів відома з кінця XV ст., коли великий литовський князь Олександр подарував поселення Москвитину Бобру. Після смерті останнього Сигізмунда передає Млинів у 1508 році Якову Михайловичу Монтовту. В акті 1562 року фігурує вже, як містечко Яна Монтовта-Кобилинського. За королівським привілеєм 1789 році містечко, яким на той час володіли Ходкевичі, отримує дозвіл на

проведення чотирьох щорічних ярмарків. У 1940 році Млинів став райцентром.

11 липня 2001 року Млинівська селищна рада затвердила сучасний герб і прапор (автори проєктів Ю. Терлецький, А. Гречило).

Герб Млинова: золоте поле на чорній землі чорний дерев'яний млин зі золотими швами, червоним дахом та золотим Глинським колесом, над срібною хвилястою балкою та синьою основою. Млин

вказує на назву селища, синій колір символізує багаті місцеві водойми, а золотий (на прапорі - жовтий) уособлює щедрість і добробут. Щит увінчує срібна міська корона.

3. Опис маршруту

Від Млинівського центру туризму розпочинаємо рух у західному напрямку до Млинівського краєзнавчого музею.

Об'єкт 1

Млинівський краєзнавчий музей знаходиться в колишньому приміщенні офіщини маєтку Ходкевичів та є пам'яткою архітектури доби класицизму.

Музей заснований у 1975 році. Площа музею: загальна — 200 м², експозиційна — 150 м², виставкова — 48 м², прилеглої території — 1500 м².

Пам'ятка архітектури державного

значення XVIII ст. (1780 рік). В фондах Млинівського краєзнавчого музею нараховується понад 2 тисяч експонатів основного фонду і близько 5 тисяч експонатів допоміжного фонду, які є складовою частиною Національного фонду.

Музейні експозиції представлені в трьох відділах – природи, давньої історії та «Графська кімната».

Відділ природи розміщується у двох залах. Тут відвідувачам розповідають про природу Млинівщини, знайомлять з кліматом, водними ресурсами, флорою та фауною нашого краю.

Відділ давньої історії займає площу одного з найбільших залів першого поверху музею. Тут оформлено етнографічний куточок, де зібрано речі домашнього вжитку, одяг, які висвітлюють суспільно-політичне життя селян краю кінця XIX – початку XX ст.. Також представлено речі, що відтворюють історію Млинівщини від найдавніших часів до початку XX ст., знайдені під час археологічних експедицій. Є тут і речі, знайдені під час археологічних розкопок Муравицького городища (пам'ятки археології державного значення X – XII ст..).

На першому поверсі музею розташована виставкова зала. Тут презентують свої творчі роботи умільці та майстрині Млинівщини,

організуються виставки з фондів музею.

«Графська кімната» розповідає про історію роду Ходкевичів, що належали до польської аристократії. У музеї

можна почути розповіді про рід Ходкевичів, побачити старовинні меблі.

У XVIII – XIX ст. Млинів стає відомим своєю резиденцією – однією з найбільших резиденцій польської знаті на Волині.

Власницею її була Людвіка Ржевуцька-Ходкевич, вдова по Яну Миколаю, старості Жмудському. Будувати палац Людвіка розпочала тут ще у 1780 році. За задумом, він мав стати дуже пишною спорудою: з великою парадною сходовою кліткою, другим поверхом, на якому планувалося розташувати величезні зали з високими вікнами й красивою гіпсовою ліпниною. Однак цей поверх не було завершено.

«Родзинкою» екскурсії є розповідь про привида млинівського палацу. Графиня Людвіка одного дня побачила постать своєї 26-річної доньки Розалії... без голови. Як виявилось, саме тоді дівчину гільйотинували у Франції яacobінци. Після побаченого Людвіка покинула палац і рідко поверталася сюди. Будівництво завершував її син Олександр. Проте з того часу у Млинові ходять чутки про фантом жінки у білому, який переселився в офіцину.

Поблизу музею знаходиться приміщення павільйону літньої їдальні

графів. Саме тут знімали художній фільм за книгою В. Короленка «Сліпий музикант», який вийшов на кіноекран у 1960 р.

Традиційним для музею стало проведення таких масових заходів як «Музейні гостини», «Ніч у музеї».

Об'єкт 2

Парк у Млинівському маєтку Ходкевичів

Парк у Млинові належить до найкращих зразків садово-паркового мистецтва, закладених і впорядкованих архітектором-

садівником Діонісієм Міклером. У ньому з усією яскравістю проявлено вміння вдало komponувати ландшафти з архітектурою, групувати кущі і дерева, відкривати види на окремі споруди, поєднував газони і дзеркальні плеса ставків.

Найбільш детальний інвентарний опис парку або ж, як сказано в оригіналі, італійського саду, зроблений у 1798 році. За цим описом парк, територія якого складала близько 15 га, розкинувся на лівому досить високому березі Ікви і складався з двох нерівних частин, що прилягали до в'їзної алеї, яка вела до палацу. Менша частина знаходилась праворуч від майдану, більша з каналом – ліворуч. Територія від надвірного майдану до каналу називалась «амфітеатром лівим». Вона була покрита дерном, з дерновими сходами і лавками.

«Італійського» характеру парку мали надати з одного боку як сам спосіб його планування, а з іншого – тип рослинності, особливо велика кількість струнких високих тополь. У цій частині парку в кінці XVIII ст. росло біля 400 італійських тополь, тополь ломбардських – біля 150, бальзамових – 115, білих – 4. Серед інших дерев виділявся липовий боскет, що складався з 17 гнізд, обсаджених вишнями. Росло багато інших видів

дерев як місцевих, так і екзотичних, декоративних, фруктових. Після тополь

найбільше було акацій жовтих й американських, волоських горіхів, лип, посаджених доволіно і групами,

горобини, каштанів, ліщини, вільхи, беріз, осик, грабів, кленів, тисів та ін. Усі вони, як було передбачено планом, росли впереміш з фруктовими деревами, серед яких переважали яблуні, груші, вишні, сливи. Поміж деревами росло декілька сотень декоративних і ягідних кущів, а найбільше

ялівця, жасмину, мигдалю, шовковиці, бузку, жимолості, барбарису, азалії, багато сортів щеплених і диких троянд.

Для того щоб парк виглядав щонайкраще, графиня постаралась дістати зразки декоративних кущів і дерев, що вирощувались тоді в інших знаних магнатських парках (як, наприклад, у Волчині Чарторийських чи в Білій Радзивіллів).

Об'єкт 3

Млинівський державний технолого-економічний коледж

Поряд із музеєм на території парку розташований Млинівський

державний
технолого-
економічний
коледж, який є
особливим
осередком в
освітньому процесі
та професійному
навчанні на

Рівненщині. Заснований ще в 1958 році, цей освітній заклад і тепер впевнено крокує в ногу з часом, готуючи спеціалістів, що є висококваліфікованими і конкурентними на ринку праці. Тому прямуємо до коледжу. Справжнім же серцем закладу, як здалося нам, є..... пасіка.

– У нас не звичайна пасіка, а племінна – на 245 сімей карпатської породи бджіл. Є також нуклеусний парк на 200 бджолосімей, – розпочинає екскурсію солодким царством викладач Олександр Кононов. Саме він навчає юнаків та дівчат премудрощам бджільництва та є справжнім господарем на пасіці.

Викладач додає, що на практичних заняттях студенти здобувають навички і по хворобах бджіл, і по їхньому утриманню. Окрім того, майбутні пасічники постійно їздять практикувати на пасіки в Закарпатську область.

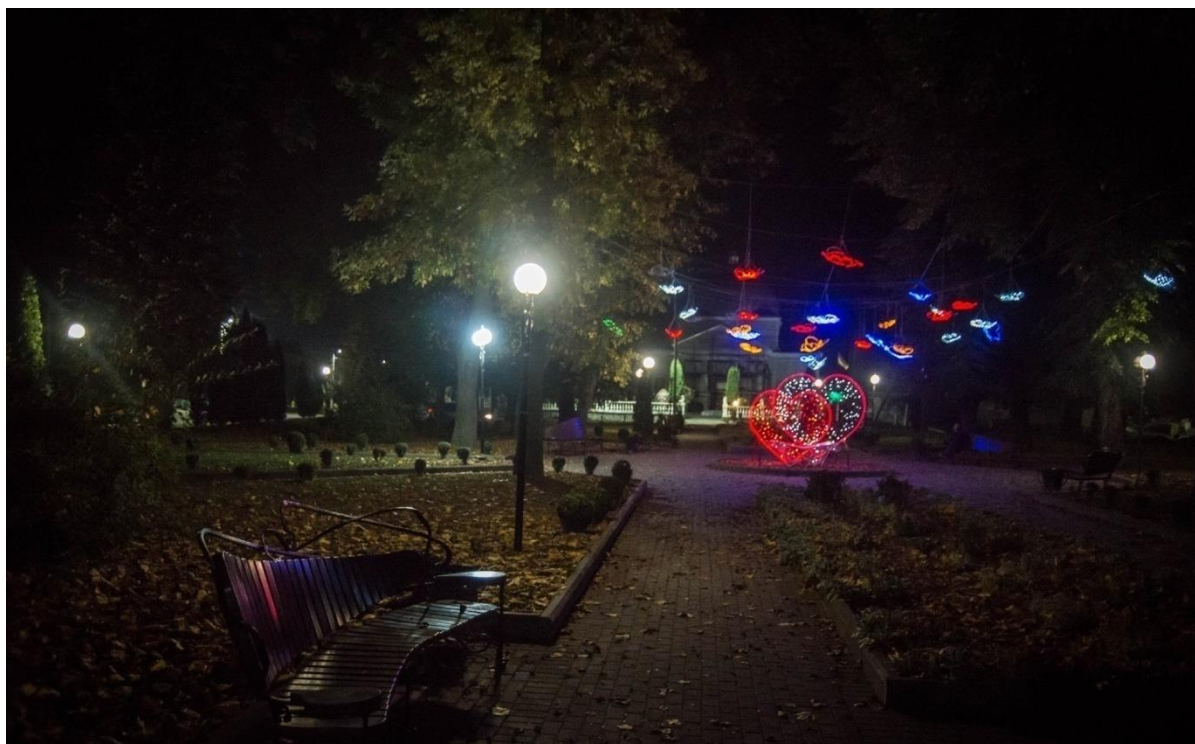
То ж Олександр Кононов зауважує, що завдяки навчанню студенти мають знання про створення своїх пасік. Цим і заробляють. Бо коли стаєш на шлях бджоляра, то це вже на все життя.

Тим часом пасіка у технікумі – не просто місце для навчання студентів бджолярству. Вона радше схожа на справжній музей: плетений тин, вирізьблені з дерева скульптури, вигадливі альтанки... Одне слово, в усьому – часточка душі.

Об'єкт 4

Центральний парк та площа селища

Об'єкт 5

Муравицьке городище

невеликої річки.

Археологічні знахідки свідчать про те, що на території селища люди проживали ще в I тис. до н. е. На північній околиці Млинова, на правому березі Ікви, виявлено сліди майстерні крем'яних знарядь, а також залишки давньоруського міста Муравиці (Моравиці), згаданого в літописі за 1149 рік.

Об'єкт 6. Храми, парафія, реліквії

Туристичну мандрівку продовжуємо північно-східною околицею селища до Покровської церкви, яка є пам'ятником архітектури першої половини 19 століття. Побудував її Олександр Ходкевич.

Після трьох поділів Речі Посполитої Млинів, як і вся Волинь, відійшли російській короні. Щоб уберегти місцевий костел, який також був родинною усипальницею Ходкевичів, Олександр Ходкевич особисто

звертався до російського імператора. Замість цього він пообіцяв йому побудувати православну святиню. Сказано зроблено. У 1840 в Млинові

з'явилася нова церква. Назвали її на честь Олександра Невського, як часто і робили в ті часи. Згодом храм перейменували в честь Святої Покрови.

Щодо дзвонів на Млинівській дзвіниці, то вони також мають давнє походження. Напис на одному з них довкола нижнього вінця донині так і не розшифрований. Таємницю зберігає і сама дзвіниця, особливо її

архітектура. Ось, що з цього приводу стверджує рівненський науковець Петро Ричков у книзі «Дорогами южной Ровенщины»: «Дзвіниця двоярусна. Цікаво, що нижній ярус - це восьмирік. Верхній – четверик. Випадок з ряду курйозних, адже перед цим завжди ставили восьмирік на четверику. Логічне пояснення цьому – відхід від уставлених норм».

Окрасою Млинова є Михайлівський собор. Перший камінь під святиню заклали в 1994 році. Будівництво виявилось хоч і простою, але водночас надважкою ношею, основний тягар ліг на плечі громади. На даний час - це 40-ка метрова споруда від якої мимоволі голова йде обертом. І сьогодні ми чуємо молитви у цьому храмі.

З 2003 року працює Млинівський Свято-Вознесенське подвір'я

Городоцького жіночого монастиря

Об'єкт 7

Водна база «Елінг»

У селищі Млинів на річці Іква розташовано водну базу

"Елінг" від спортивної школи. Номери тримісні із зручностями на поверсі або у дворі. На території є альтанки, спортивний майданчик, невелике футбольне

поле, власний пляж. До послуг гостей також прогулянки на човнах, сауна.

Об'єкт 8

Млинівський пляж

Млинівський пляж – одне з улюбленіших місць відпочинку багатьох млинівчан. Тут встановлено альтанки, навіси від сонця, дитячий майданчик. Пляж облаштований усім необхідним

для якісного та активного відпочинку.

Об'єкт 9

Стадіон «Колос»

Стадіон «Колос» — багатофункціональний спортивний комплекс у Млинові, що перебуває у комунальній власності селища. Основний футбольний майданчик розрахований на 850

глядачів. Використовується для ігор з футболу, волейболу та легкоатлетичних змагань.

Поруч із стадіоном, у парку, розмістився сучасний спортивний майданчик з вуличними тренажерами для дорослих та підлітків, а також облаштований дитячий майданчик. Цілодобовий та безкоштовний доступ.

Об'єкт 10

Урочище «Хвороща» - природоохоронний об'єкт

Далі виходимо на автомобільну дорогу смт.Млинів – смт. Демидівка, вздовж якої проходить похід. Урочище «Хвороща» — урочище, ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення в Україні, яка розташована у північно-західній частині смт Млинова.

Площа 50 га. Створений 1975 року (перезатверджений 21 листопада 2011 року).

Охороняється мальовнича ділянка лісового масиву у заплаві та на терасі річки Ікви. Загалом урочище «Хвороща» - це неоднорідний за рослинним покривом лісовий масив. У деревостані переважають вільха чорна, ясен, граб, липа, а також рідкісна для Полісся вільха сіра. У підліску дикий хміль . Трав'янистий покрив складається з суніці лісової, медунки лікарської, квасениці, веснівки дволистої, конвалії травневої. Є коручка чемерникоподібна — вид, занесений до Червоної книги України.

Об'єкт 11. Садиба О. Рокуня

Далі рухаємося у північному напрямку по автомобільній дорозі до с. Перевередів.

Пройшовши через с. Береги, яке належить до Млинівської ОТГ, ми власне входимо на територію села Перевередів та мандруємо до садиби О.

Рокуня. Садиба розташована у мальовничій місцевості. Став, що знаходиться поруч, облюбували білі лебеді, які живуть тут круглий рік у сусідстві з дикими,

свійськими качками та іншими рідкісними птахами. Для бажаючих провести вільний час за улюбленим заняттям – ловлею риби, облаштовані спеціально відведені місця. До послуг відпочиваючих: сучасний будинок із зручностями. Господа та подвір'я облаштовані старовинними раритетними речами. Поряд з нею бесідка з прибудовою для приготування шашликів, риби на вогні. Унікальною особливістю агросадиби є облаштоване приміщення з методикою оздоровлення людського організму, що базується на мікровібрації, бджолиному біополі і температурному режимі. Відпочиваючі, поспавши на такому чудо-вулику хоча б один раз, відчують відновлення фізичних та духовних сил.

Відпочинок у дяді Рокуня – це прекрасний варіант відпочинку, як у відпустці так і на вихідні.

Висновок

Проаналізувавши рекреаційно туристичний потенціал, ми визначили перспективні види туризму для Млинівської ОТГ:

1. Зелений туризм. Значний природний, історико-культурний потенціал та приваблива етнографічна база для розвитку цього виду. Перспективні околиці Млинівського водосховища, куди відпочивальників ваблять можливості водного відпочинку серед послуг – волонтерська робота на пасіках, фіто оздоровлення, збирання грибів, ягід.
2. Паломницький. У громаді діє ряд культових закладів. Зокрема є жіночий монастир та древні храми.
3. Культурно-пізнавальний. Потенціал в розвитку цього виду туризму високий. Він становить чи не основу рекреаційно-туристської діяльності.
4. Мисливський. Млинівська ОТГ має певний потенціал лісових господарств, що дозволяє пропонувати туристам організацію мисливських турів полювання на качок, зайців, лисиць, кабанів та ловлю риби.
5. Спортивний. Потенціал даного виду туризму високий. Річками Іквою та Стир можна організовувати водні походи. Досить перспективним є велотуризм. Адже велосипед у нашому житті чи не найпоширеніший транспортний засіб.

Використана література

1. Гаврилова Я. К., Постернак В. П. Туризм Рівненщини в проектах та цифрах. *Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Рівне: НУВГП, 2018. С.3-7.
2. Грабар М. В. Системний підхід в управлінні розвитком сферою туризму та рекреації. *Економічний простір*. 2013. № 72. С. 35-45.
3. Дармостук Д. Г. Державне регулювання зеленого туризму в Україні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 2. С. 166-170.
4. Конарівська О. Б., Степаненко У. С., Родюк С. В. Організаційно-правове забезпечення туристичної галузі в Україні. *Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали між нар. наук.-практ. конф.* Рівне: НУВГП, 2018. С.7
5. Конарівська О. Б., Тресковець В. М. Перспективи розвитку мисливського туризму у Рівненській області. *Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали між нар. наук.-практ. конф.* Рівне: НУВГП, 2018. С.261-267
6. Павленко Л. В. Сучасний стан і проблеми розвитку туризму в Україні. *Управління розвитком*. 2018. № 23. С. 104-107.
7. Цимбалюк Є.П. Млинівщина у дзеркалі особистостей. Рівне «Овід», 2008.
8. Цимбалюк Є.П. Поклик древнього дзвона, Рівне «Овід», 2008.
9. Цимбалюк Є.П. Млинівщина на межі тисячоліть, Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2001.
10. Ярошенко О. В., Токар О. І. Аналіз сакральнотуристичного потенціалу Рівненщини на прикладі монастирських комплексів. *Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали між нар. наук.-практ. конф.* Рівне: НУВГП, 2018. С.184-189.